

Ligsyn og omsorg for lig

AARHUS UNIVERSITET

Retsmedicinsk Institut
Afdeling for Retspatologi og Klinisk Retsmedicin

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Tilknyttet love og vejledn.

- LBK nr. 95 af 7/2-2008, "Sundhedsloven", afsnit XIII, §§ 176-183
- Vejledning om ligsyn, indberetning af dødsfald til politiet og dødsattester m.v. (fra Sundhedsstyrelsen)

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Lægens opgaver i forbindelse med dødsfald

- Konstatere dødens indtræden
- Underrette og trøste pårørende
- Forklare det videre forløb, og hvordan pårørende skal forholde sig, tavshed
- Syne liget
- Evt. politi
- Dødsattest

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Dødens konstatering (§ 176)

- Uopretteligt ophør af åndedræt og hjerteaktion - **hjertedøds kriteriet**
- Uopretteligt ophør af hjernefunktion - **hjernedøds kriteriet**
- Sundhedsstyrelsen fastsætter kriterier for hjernedød (§ 177) og har gjort i BEK nr. 1249 af 6/12-2008

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Hjernedøds kriterium

- Ikke hos børn under 1 år!
- Mindst 6 timer efter bevidsthedstab og ophørt spontan respiration, dvs. i respirator
- Alene klinisk us.
  - Kendt strukturel hjernelidelse, utilgængelig for behandling og sikker dødelig
  - Andre årsager til bevidstløshed skal være udelukket
- Andre diagnostiske metoder
  - cerebrale circulations-undersøgelser (ikke EEG!)
- Altid 2 læger
  - behandelende læge i sidste fase
  - speciallæge i neurologi, neurokirurgi eller neurofysiologi

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Skindød

- Nyfødte – asphyxia neonatorum (6-8 t)
- Forgiftninger
- Hypothermi
- Kvælningstilstande
- EI-ulykker
- Hjerrestop

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Omsorg for lig (§183)

- Forsvarlige forhold
  - sømmelighedshensyn
  - politimæssig interesse
- Jævnlig tilsyn (ikke læger)
- Intervalstue/eget hjem
- "Sene" sikre dødstegn, derefter til morgue/hospitalskølerum
- Ligsyn, udstedelse af dødsattest, først derefter i kiste eller til kirkegårdskapel

Ligsyn (§ 178)

- Ligsyn - alm. (90%)
- Identifikation –tåseddel/armbånd
  - Dødstegn
  - Dødsårsag – evt. suppl. oplysninger
  - Døds måde
  - Anmeldelse/lægevidenskabelig obduktion
  - Dødsattest
  - Elektroniske implantater
- Ligsyn – retslægeligt (10%)

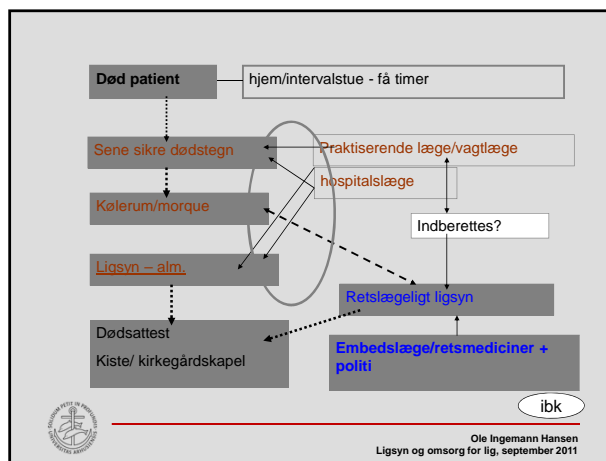
Lægers pligt til at foretage ligsyn og udstede dødsattest

Sidst behandlende læge (konkret vurdering) Stedlige læge

Inhabilitet

- Nuværende eller tidl. ægtefælle
- Registreret partner
- Beslægtet i opad og nedad stigende linje
- Søskende børn
- Samlever, stedbarn eller plejebarn
- På død tidspunktet i lægens husstand eller særligt tilknytningsforhold

Dødfødt barn: >22. svangerskabsuge: samme bestemmelser

Indberetning til politi (§179)

- Ansvar hos
  - tilkaldt læge
  - ledende læge
- Dødsfaldet skyldes
  - et strafbart forhold
  - selvmord
  - ulykkestilfælde
- Dødfunden
- Pludselig, uventet død - ikke forudset af lægelige grunde

Indberetning til politi (§179)

- Døden kan være følge af fejl, forsømmelse eller ulykkelig hændelse i forbindelse med behandling eller forebyggelse af sygdom
- Dødsfald i Kriminalforsorgens institutioner
- Når det ikke med sikkerhed kan udelukkes, at døden skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde, eller dødsfaldet af anden grund skønnes at kunne have politimæssig interesse
- Usikker døds måde

Narkotika-dødsfald

- Cirkulære af 1970 fra justitsministeriet
  - **DØDSFALD DER OPSTÅR I FORBINDELSE MED MISBRUG AF EUFORISERENDE STOFFER** skal anmeldes til retslægeligt ligsyn.
  - Retslægelig obduktion med tilhørende retskemisk/toxikologisk undersøgelse

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Retslægeligt Ligsyn (§ 181)

- Embedslæge/retsmediciner + Politiembedsmand/auditør
- Politirapport
- Sygehusjournaler
- Embedslæge skriver dødsattest, der påtegnes af politiet
- Retslægelig obduktion begæres af politi

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Ligsynet

- **Retslægeligt ligsyn**
  - Identifikation - politi
  - Synes først med tøj
  - Læsioner, blod, tilsmudsninger
  - Injektionsmærker fra genoplivning eller prøvetagning bør være markerede
  - Slang, kanyler lades urørt, i tilfælde af obduktion
  - Afklædes og derefter som alment ligsyn
- **Alm. ligsyn**
  - Identifikation
  - Synes afklædt
  - Dødstegn
  - Legemsåbninger
  - Øjne –petecchier
  - Vold mod halsen
  - Injektionsmærker

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Retslægeligt ligsyn kan udelades (§ 180)

- Ved dødsfald eller ulykkestilfælde, hvis døden indtræder efter nogen tid, og politiet finder det uden politimæssig interesse
- Hvis embedslæge og politi er enige om, at der foreligger naturlig død
- Vedr. erhvervssygdom, hvis embedslægen afviser ligsynet da klarlagt dødsårsag
- Ved de øvrige indberetningspligtige dødsfald, hvis politiet efter en undersøgelse finder, at der foreligger naturlig død

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Tavshedspligt

- **Nærmest pårørende (§ 45)**
  - Ikke stride mod afdødes ønsker
  - Evt. aktindsigt
- **Forsikringsaftaleloven**
  - Livsforsikring
  - Ulykkesforsikring
- **Den forsikrede/berettigede skal give selskabet oplysninger om forhold af betydning for bedømmelsen af forsikringsbegivenheden eller give samtykke til, at selskabet selv indhenter**
- **Varetagelse af andres tarv (§ 43)**

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011

Ta' med hjem!

- **Viden om Sundhedslovens §§ 176-183**
- Yderligere i vejledning
- Pligt at indberette til politiet
- Varetage andres tarv ved udlevering af dødsoplysninger

AARHUS UNIVERSITET

Retsmedicinsk Institut
Afdeling for Retspatologi og Klinisk Retsmedicin

Ole Ingemann Hansen
Ligsyn og omsorg for lig, september 2011